

Regeringskansliet
Justitiedepartementet
Enheten för processrätt och
domstolsfrågor**Yttrande - Snabbare lagföring (Ds 2018:9)**

Dnr KS18/109-001

1.1 Sammanfattning

Ekerö kommun har erbjudits möjligheten att yttra sig över departementspromemorian Snabbare lagföring (Ds 2018:9). Ekerö kommun instämmer i huvudsak med de åtgärder som föreslås av utredaren och lämnar därutöver enbart allmänna synpunkter till några av förslagen.

1.2 Allmänna synpunkter**5.2.3 Förundersökningen (Underrättelse och kallelse till socialnämnden)**

Utredaren beskriver i avsnitt 5.3.2 att lagföringsprocessen och utredningstiderna påverkas och förlängs genom att socialtjänsten endast i begränsad omfattning medverkar vid inledande polisförhör samt genom att inlämnandet av yttranden från socialtjänsten ofta är fördröjt.

Även om detta säkerligen kan vara korrekt i många fall, vänder sig Ekerö kommun mot en sådan generaliserande beskrivning. I Ekerö kommuns arbete med unga lagöverträdare är kommunens socialtjänst som regel klara med det särskilda yttrandet innan polisen har färdigställt sin utredning. För att få en komplett och nyanserad bild av verkligheten anser Ekerö kommun att det bör tydliggöras att det kan se ut på olika sätt i olika kommuner. Det är vidare Ekerö kommuns uppfattning att den generaliserande bilden av att den långsamma lagföringsprocessen huvudsakligen beror på att socialtjänsten lämnar in sina yttranden försent riskerar att medföra att fokus enbart riktas mot en del av helheten. Följaktligen riskeras att övriga aspekter som bidrar till en långsam lagföringsprocess att inte behandlas i tillräckligt stor utsträckning, såsom exempelvis resursbehovet hos de inblandade aktörerna, vilket utredaren endast nämner i förbifarten.

5.3.9 Snabbförfarande i brottmål för unga lagöverträdare som en del av den pågående försöksverksamheten

I avsnitt 5.3.9 föreslår utredaren att ett försöksprojekt med ett snabbförfarande i brottmål för unga lagöverträdare ska genomföras. Enligt utredaren ska försöksprojektet genomföras genom att de inblandade myndigheterna upprättar samverkansavtal.

Då ett krav på samverkan redan existerar, och i praktiken ofta genomförs genom avtal, anser Ekerö kommun att ett sådant förslag förutsätter ett tydliggörande gällande hur den föreslagna samverkan genom samverkansavtal skiljer sig från det nuvarande samverkanskravet. Med anledning av detta efterfrågar Ekerö kommun en mer tydlig och specifik precisering av vad dessa samverkansavtal faktiskt bör innehålla. Denna precisering är av synnerlig vikt då det åligger de brottsutredande myndigheterna och socialnämnderna att själva träffa dessa samverkansavtal, samtidigt som försöksprojektet bygger på och kräver en mer enhetlig hantering av den inledande ungdomsprocessen. Om det inte finns en tydlighet gällande vad som ska innefattas i samverkan mellan myndigheterna är det Ekerö kommuns uppfattning att det kan bli svårt att uppnå enhetlighet i försöksprojektet. Till exempel riskerar en otydlighet kring det ökade kravet på samverkan att resultera i att parterna går in i försöksprojektet med vitt skilda mål och förväntningar, eller att försöksprojektet organiseras och finansieras på vitt olika sätt i olika kommuner.

9.2 Snabbförfarande i brottmål för unga lagöverträdare

Resursbehov

En del av försöksprojektet består i att socialtjänsten i större utsträckning ska medverka vid inledande förhör med personer under 18 år. I departementspromemorian uppmärksammar utredaren att socialtjänsterna i dagsläget endast i begränsad omfattning deltar vid inledande förhör just på grund av bristande resurser. I avsnitt 9.2 anger dock utredaren att försöksprojektet för snabbförfarande för unga lagöverträdare ska hanteras inom ramen för befintliga anslag.

Ekerö kommun efterfrågar med anledning av detta en ökad tydlighet kring hur resursfrågan ska hanteras i förhållande till försöksverksamheten. I synnerhet väcks denna fråga i samband med att utredaren även anger att både Polismyndigheten och socialnämnderna, i alla fall till en början, kan belastas i högre utsträckning av arbetet med ungdomsärenden än vad som sker idag.

Målkonflikt

Förslaget gällande att socialtjänsten i högre utsträckning ska medverka vid inledande polisförhör belyser även den målkonflikt som existerar mellan socialtjänsten och de brottsutredande myndigheterna. Socialtjänsten i Ekerö

kommuns erfarenhet är att polisförhören ofta inte tillför något nämnvärt till socialtjänstens arbete. Detta då frågorna som ställs av polisen till den unge tar sikte på just den brottsutredande delen och inte på de delar som socialtjänsten behöver för att kunna nå målen med sin verksamhet. En medverkan vid ett polisförhör innebär därför, i de fall där utredning inleds, dubbelarbete för den företrädare från socialtjänsten som medverkar. Detta eftersom socialtjänsten i dagsläget alltid inleder en egen utredning för att kunna få svar på de frågor som behövs för att socialtjänsten ska kunna genomföra insatser och andra åtgärder i enlighet med kraven i lagstiftningen.

Vidare är det Ekerö kommuns erfarenhet att det i dagens samverkan mellan de brottsutredande myndigheterna och socialtjänsten finns en bristande förståelse från de brottsutredande myndigheterna gällande hur socialtjänstens uppdrag i lagstiftningen skiljer sig från deras. Ekerö kommun instämmer alltså med utredarens syn på målkonfliktsproblematiken men efterfrågar en mer utförlig redogörelse kring hur målkonflikten ska hanteras av de inblandade aktörerna. Särskilt om en försöksverksamhet med fördjupad samverkan ska genomföras.

Frivillig-begreppet

I departementspromemorian anges i förbifarten att en medverkan i försöksprojektet för unga lagöverträdare för kommunerna är *frivilligt*. Det framgår dock inte om försöksprojektet endast är frivilligt i vissa delar eller om kommunerna helt fritt kan välja om de vill ansluta sig till projektet eller inte. Ekerö kommun efterfrågar därför ett förtydligande kring hur begreppet "frivilligt" ska förstås beträffande kommunernas medverkan i försöksprojektet för unga lagöverträdare.

För Ekerö kommun

Adam Reuterskiöld
Kommunstyrelsens ordförande (M)